

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

w sprawie **M. D.**

oskarżonego o czyn z art. 212 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 maja 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od postanowienia Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt V Kz 37/23,

zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w Grójcu

z dnia 8 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 1483/19,

**uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Grójcu z dnia 8 grudnia 2022 r. (sygn. akt I K 1483/19) zasądzono od oskarżonego M. D. na rzecz oskarżycielki prywatnej B. G. kwotę 10 733,10 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez oskarżycielkę prywatną przed sądem I instancji.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 22 lutego 2023 r. (sygn. akt VKz 37/23) zmieniono zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzoną kwotę tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez oskarżycielkę prywatną przed sądem I instancji obniżono do kwoty 5 549,10 zł. W pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie utrzymano w mocy.

Od powyższego postanowienia kasację na niekorzyść oskarżonego M. D. wniósł w trybie art. 521 k.p.k. Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa, tj. art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 628 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. oraz w zw. z § 15 ust. 3 oraz § 17 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2023.1964 t.j.), polegające na nieprawidłowym przyjęciu, z pominięciem uregulowania wynikającego z § 17 wymienionego wyżej rozporządzenia, iż w realiach przedmiotowej sprawy stawką minimalną wynikającą z ustalenia zastępstwa prawnego przez oskarżycielkę prywatną B. G. w postaci pełnomocnika z wyboru jest kwota 720 zł, co skutkowało wydaniem przez Sąd odwoławczy wadliwego rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia wysokości zwrotu kosztów procesu należnych stronie od oskarżonego M. D., wobec którego postępowanie karne zostało warunkowo umorzone, poprzez nieuprawnione obniżenie wysokości wydatków poniesionych przez oskarżycielkę prywatną z tytułu opłaty za ustanowienie pełnomocnika w sprawie z kwoty 9.504 zł do kwoty 4.320 zł, jako kwoty stanowiącej równowartość sześć- krotności stawki minimalnej przed sądem rejonowym w sprawie z oskarżenia prywatnego, nieuwzględniającej rzeczywistych kosztów reprezentacji oskarżycielki prywatnej przed Sądem I instancji związanych z udziałem ustanowionego przez nią pełno- mocnika w posiedzeniu pojednawczym oraz dalszych 6 rozprawach, podczas gdy zgodnie z § 17 pkt 1 ww. rozporządzenia w sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, stawka minimalna ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%, wobec czego stawkę minimalną stanowiła kwota 1.584 zł, a jej sześciokrotność*

- kwota 9.504 zł, przy czym kwota 9.504 zł została udokumentowana w prawidłowy sposób przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej poprzez przedłożenie kopii stosownych faktur, potwierdzających faktyczne poniesienie przez B. G. wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru i z uwagi na to, iż nie przekroczyła ona sześciokrotności prawidłowo ustalonej w sprawie stawki minimalnej,

winna stanowić element kosztów procesu, do zwrotu których winien zostać zobowiązany oskarżony M. D..”

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., koszty procesu obejmują zarówno koszty sądowe, jak i uzasadnione wydatki stron, w tym te związane z ustanowieniem jednego obrońcy lub pełnomocnika. W sprawach z oskarżenia prywatnego, zgodnie z art. 628 pkt 1 k.p.k., sąd zasądza od skazanego na rzecz oskarżyciela prywatnego poniesione przez niego koszty procesu. Przepis ten stosuje się również odpowiednio w przypadkach warunkowego umorzenia postępowania, zgodnie z art. 629 k.p.k.

Przepis § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. dotyczącego opłat za czynności adwokackie jednoznacznie ustanawia maksymalną kwotę wydatków stron wchodzących w skład kosztów procesu, związanych z ustanowieniem jednego obrońcy lub pełnomocnika. Oznacza to, że najwyższa możliwa wysokość wynagrodzenia za zastępstwo prawne oraz koszty adwokackie, bez względu na kwotę ustaloną w umowie między obrońcą/pełnomocnikiem a stroną, nie może przekroczyć sześciokrotności stawki minimalnej. Jednak dalsze przepisy tego rozporządzenia nakazują, by stawkę minimalną (którą następnie można pomnożyć) powiększyć w określony sposób.

Zgodnie z § 17 pkt 1 rozporządzenia, w sprawach karnych i wykroczeniowych, gdzie rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, minimalna stawka wzrasta o 20% za każdy kolejny dzień. Opłata stanowiąca podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego i adwokackich jest ustalana z uwzględnieniem minimalnych stawek określonych w rozdziałach 2-4 tego rozporządzenia, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Przepis § 11 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia określa natomiast, że minimalna stawka za obronę przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym (w tym w sprawach z oskarżenia prywatnego) wynosi 720 zł.

Sąd I instancji prawidłowo dokonał obliczeń (racje ma Prokurator Generalny dokładnie wskazując poszczególne etapy ustalania wysokości stawki minimalnej). Sąd odwoławczy nie uwzględnił jednak, że w sprawie, ze względu na fakt, że rozprawa trwała dłużej niż jeden dzień (6 terminów), minimalna stawka za ustanowienie pełnomocnika przez oskarżycielkę posiłkową, który uczestniczył w poszczególnych rozprawach, wzrosła o 20% za każdy kolejny dzień rozprawy. Stawka musiała wzrosnąć z 720 zł do 1 584 zł.

To niedopatrzenie miało oczywisty wpływ na treść zaskarżonego postanowienia. W niesłuszny sposób została obniżona maksymalna kwota możliwych do zwrotu wydatków na rzecz strony wygrywającej proces z tytułu ustanowienia pełnomocnika z wyboru, z 9.504 zł do 4.320 zł. Kwota ta stanowi element kosztów procesu, które powinny być zasądzone od oskarżonego na rzecz B. G., oskarżycielki prywatnej, w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania karnego przeciwko M. D., oskarżonemu o czyn z art. 212 § 2 k.k., z uwagi na faktyczne poniesienie tych kosztów.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Marek Pietruszyński Piotr Mirek Włodzimierz Wróbel

[PGW]

[ms]